

Tekrarlayıcı Düşünme Ölçeği ve Bilişsel Esneklik Envanterinin Türkçeye uyarlanması, geçerliliği ve güvenilirliği

İV Gülüm, İ Dağ

Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü, Ankara

Amaç: Bu araştırmada, bilişsel modele göre insanların duygu ve davranışlarını etkilediği düşünülen bilişsel süreçler-den tekrarlayıcı düşünceleri, ruhsal belirtilerden bağımsız bir şekilde ölçmek amacıyla geliştirilen Tekrarlayıcı Düşünme Ölçeğinin (TDÖ) ve kişilerin bilişsel esnekliklerini ölçmek amacıyla geliştirilen Bilişsel Esneklik Envanterinin (BEE) Türkçe uyarlama, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. **Yöntem:** Araştırmanın verileri Hacettepe Üniversite-si'ne devam eden 266 lisans öğrencisinden elde edilmiştir (187 kadın, %70.3; 79 erkek, %29.7). Katılımcılara bilgilendirilmiş onam formu, TDÖ, BEE, Bilişsel Esneklik Ölçeği, Pozitif ve Negatif Duygu Ölçeği, Beck Depresyon Ölçeği ve Beck Anksiyete Ölçeği uygulanmıştır. Test-tekrar test güvenilirliği için 104 kişiye tekrar ulaşılmış ve veriler SPSS programında analiz edilmiştir. TDÖ ve BEE için faktör analizi yapılmış, iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. TDÖ için bir de kısa form oluşturulmuştur. Alt ölçekler ve kısa form ile diğer ölçeklerin ilişkisine bakılmıştır. **Bulgular:** Analizler sonucunda TDÖ'nün özgün formundan farklı olarak tek faktörlü bir yapının benimsenmesinin ve özgün çalışmada ikinci faktöre alınan maddelerin ters yönde puanlanmasının uygun olduğu ortaya çıkmıştır. TDÖ'nün iç tutarlılık katsayısı 0.94'tür ve geçerlilik sınaması için kullanılan diğer ölçeklerle korelasyonları 0.12-0.35 arasındadır. TDÖ'nün kısa formunun iç tutarlılık katsayısı 0.94 ve uzun formula olan korelasyonu da 0.85'tir. BEE'nin tümü ile alternatifler ve kontrol alt ölçeklerinin iç tutarlılık katsayıları sırasıyla 0.90, 0.89, 0.85'tir ve geçerlilik sınaması için kullanılan diğer ölçeklerle korelasyonları -0.13 ve -0.48 arasındadır. TDÖ ve TDÖ-Kısa Formunun tekrar ölçümle korelasyonu 0.26-0.90 arasında değişirken, BEE ve alt ölçeklerinin tekrar ölçümle korelasyonu 0.22-0.81 arasında değişmektedir. **Sonuç:** TDÖ ve BEE'nin kültürümüze uygun birer formlarının oluşturulduğu ve araştırmalarda kullanılmak üzere yüksek geçerlilik ve güvenilirlik değerlerine sahip oldukları görülmektedir. TDÖ-Kısa Formunun uzun formuyla yüksek bir korelasyon göstermesi, iç tutarlılığının, diğer ölçütlerle olan ilişkisinin uzun formla benzeşmesi daha sonra yapılacak çalışmalarda ölçeğin kısa formunun da kullanılabileceğine işaret etmektedir.

The Turkish adaptation, validity and reliability study of the Repetitive Thinking Questionnaire and the Cognitive Flexibility Inventory

Objective: The aim of the study was to investigate psychometric properties of the Repetitive Thinking Questionnaire (RTQ) and the Cognitive Flexibility Inventory (CFI). The RTQ is a trans-diagnostic tool, which aimed to measure repetitive thinking and the CFI is developed for measure the cognitive flexibility. **Methods:** Research data was collected from 266 undergraduate students of Hacettepe University (187 female, 70.3%; 79 male, 29.7%). Participants completed the informed consent, the RTQ, the CFI, the Cognitive Flexibility Scale, the Positive and Negative Affect Schedule, the Beck Depression Inventory, the Beck Anxiety Inventory. For the test-retest reliability it was reached to 104 people again. Analyses were conducted by using SPSS. Factor analyzes were run and internal validity coefficients were estimated for the RTQ and CFI. Correlations for scales and subscales were evaluated. **Results:** It was found that the RTQ has a single factor and items which are in the second factor in the original study have to be reversed. The internal validity of RTQ was 0.94 and correlations with the other scales were between 0.12 and 0.35. RTQ-Short Form's internal validity was also 0.94 and correlation with the long form was 0.85. CFI, CFI-alternatives and CFI-control subscales' internal validity were 0.90, 0.89, 0.85 respectively and correlations with the other scales were between -0.13 and 0.48. RTQ and RTQ-Short Form's correlations with the retest were between 0.26 and 0.90. CFI and CFI subscales' correlations with the retest were between 0.22 and 0.81. **Conclusion:** We have adapted culturally appropriate forms of RTQ and CFI which have good psychometric values to use in future research. Researchers could use the RTQ-Short Form in future research because the short form has very high correlation with the long form and, excellent internal reliability and very similar correlations with the long form to the other criterion variables.